

Posudek magisterské diplomové práce Jany Kinské „Germinie Lacerteuxová v českých překladech“, ÚTRL FF UK, Praha 2009

Magisterská diplomová práce Jany Kinské, věnovaná překladatelské problematice nejvýznamnější prózy z dílny osobité autorské dvojice, bratří Goncourtových, jejichž tvorba znamenala jednu z nezanedbatelných etap vývoje francouzské literatury, má 88 stran. Její obsah je rozdělen do dvou oddílů, členěných do podkapitol; práce je opatřena úvodem a závěrem, českým, francouzským, anglickým resumé a seznamem použité literatury.

Cílem předložené studie bylo posoudit kvalitu dvou existujících českých překladů stěžejního díla Edmonda a Julese de Goncourt, vydaného v r. 1865, jež na sebe ve své době strhlo pozornost a předznamenalo vznik nového směru, do jehož čela se postavil jejich velký obdivovatel Émile Zola. Velmi zajímavou se v této souvislosti jevila otázka recepce osobité tvorby této autorské dvojice v našich zcela odlišných kulturněhistorických podmínkách. Jana Kinská měla k dispozici dva překlady – jeden z pera Pavly Moudré, pořízený v roce 1898, a překlad poválečný, který vznikl r. 1958, tedy o šedesát let později, přispěním Aleny Hartmanové.

V první části své diplomové práce se autorka zaměřuje postupně na život a dílo obou bratrů, úplný přehled jejich díla, jež zasazuje do dobového literárního kontextu, přičemž se podrobně věnuje i jeho ohlasu ve Francii. Přehled českých překladů doprovází detailní studie o informovanosti české kulturní veřejnosti o tvorbě Goncourtů od konce šedesátých let 19. století do sedmdesátých let 20. století (str. 19–24). Tato literárněhistorická podkapitola, která vznikla na základě pracného pátrání v archivech, podává ucelený pohled na přijímání Goncourtů u nás (cituje nejvýznamnější kritiky – J. Karáska, F. V. Krejčího, F. X. Šaldu, O. Theera a další). Zahrnuje i soudobé nakladatelské trendy (např. ve vztahu k „choulostivým“ pasážím originálu atd.) a z hlediska dějin překladu je velmi přínosná.

Vlastní translátologické srovnávací analýze předchází pasáže věnované ději románu Germinie Lacerteuxová (str. 25–28), jeho tématům (str. 28–31), kompozici (str. 32–34), charakteristice postav (str. 34–39) a zejména jeho poetice (39–55). Právě podkapitola věnovaná stylu je zpracovaná velmi pečlivě a přináší řadu zajímavých zjištění. Diplomantka v ní propojuje výsledky vlastních analýz s poznatky nejvýznamnějších francouzských znalců goncourtovské problematiky.

Jádrum práce je „Srovnávací kritická analýza českých překladů“ (str. 56–82). V zájmu zajištění objektivitu a úplnosti srovnání originálu a jednotlivých dobových překladů postupuje Jana Kinská podle struktury, jež vyplynula z analýz a již zvolila při popisu poetiky zkoumaného románu. V rámci srovnání a hodnocení dílčích překladatelských řešení se zabývá např. problematikou překladu reálií, prvků „klinické studie“, expresivity, „naturalistického vyjadřování“, prvků zachycujících názory autorů na společnost a zejména poetických prostředků typických pro goncourtovský styl (včetně rytmické stránky a „argotických“ výrazů v přímé řeči).

Tato analýza přináší zajímavé poznatky vztahující se nejen k překladatelskému uchopení nesmírně obtížného literárního textu jednotlivými překladatelkami, ale i k jejich možnostem a omezením daným dobovými podmínkami a okolnostmi. Se závěry hodnocení obou českých překladů a strategií překladatelek Jany Kinské souhlasím, odpovídají mé představě o tom, jak má vypadat posuzování překladů vzniklých v různých historických obdobích.

Magisterská diplomová práce Jany Kinské splňuje všechna kritéria kritiky literárního překladu a je svébytným cenným příspěvkem k dějinám českého překladu. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení v ý b o r n ě.

Doporučuji, aby tato práce byla uznána jako práce rigorózní (PhDr.).

V Praze 19. května 2009

PhDr. Šárka Belisová